

Sygn. akt I ACa 1192/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Piotr Górecki /spr./
Sędziowie:	SA Małgorzata Gulczyńska SA Elżbieta Fijałkowska
Protokolant:	st.sekr.sąd. Sylwia Stefańska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2015 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. Z.**

przeciwko **Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im (...) w likwidacji**

w L.

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. akt XII C 2415/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 135 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

SSA M. Gulczyńska SSA P. Górecki SSA E. Fijałkowska

UZASADNIENIE

Powód M. Z. wniósł o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni im. (...) w Likwidacji w L. nr (...) z dnia 2 czerwca 2007 r. w przedmiocie wykreślenia powoda z listy członków spółdzielni.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, ewentualnie o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 12 czerwca 2014 r. powództwo oddalił (sygn. akt XII C 2415/13).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Powód był członkiem Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im. (...) w L. (dalej Spółdzielnia) i był w niej zatrudniony. Stosunek pracy z powodem ustał w dniu 4 lutego 2007 r.

Pismem z dnia 24 maja 2007 r. powód zwrócił się do zarządu Spółdzielni o zwrot gruntów rolnych po zbiorach zniwnych 2007 r. Z kolei pismem z dnia 24 maja 2007 r. powód zwrócił się do zarządu Spółdzielni o „wycofanie wkładów gruntowych” i oświadczył, że „rezygnuje z członka wkładowego” Pismem z dnia 26 maja 2007 r. prezes zarządu Spółdzielni zawiadomił powoda o terminie i miejscu odbycia walnego zgromadzenia członków Spółdzielni, na którym podjęta miała zostać uchwała w przedmiocie wykreślenia powoda z listy członków na skutek jego rezygnacji. W dniu 2 czerwca 2007 r. odbyło się Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni, na którym stawił się powód. Na powyższym zebraniu została podjęta uchwała nr (...) o wykreśleniu powoda z listy członków w uzasadnieniu, której wskazano, że uchwała została podjęta na prośbę powoda, który złożył rezygnację z członka (...). Pismem z dnia 13 czerwca 2007 r. prezes zarządu Spółdzielni powiadomił powoda o podjęciu uchwały nr (...)przesyłając odpis ww. uchwały wraz z uzasadnieniem.

W 2008 r. Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna im. (...) w L. została postawiona w stan likwidacji.

Na skutek pozwu powoda wniesionego w dniu 21 lipca 2010 r., przed Sądem Okręgowym w Poznaniu (sygn. akt XII C 1390/10) przeciwko pozwanej, toczyło się postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni im. (...) w Likwidacji w L. nr (...) z dnia 2 czerwca 2007 r. w przedmiocie wykreślenia powoda z listy członków spółdzielni. Powód kwestionował wówczas zgodność zaskarżonej uchwały z art. 24 § 3 Prawa Spółdzielczego podnosząc, że wskazany przepis nie przewiduje wykreślenia na wniosek członka.

Pozwana wnosząc odpowiedź na pozew załączyła odpis pisma prezesa zarządu Spółdzielni z dnia 13.06.2007 r. skierowanego do powoda, w którym prezes zarządu poinformował powoda o podjęciu uchwały nr (...)o wykreśleniu powoda z członka spółdzielni, w którym to piśmie załączono treść ww. uchwały wraz z uzasadnieniem. Pozwana do odpowiedzi na pozew załączyła odpis ww. pisma wraz z uchwałą nr (...) wraz z uzasadnieniem oraz protokół z Walnego Zgromadzenia członków z dnia 2.06.2007 r. Odpis odpowiedzi na pozew wraz z załącznikami został doręczony pełnomocnikowi powoda - zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego - w dniu 14 października 2010 r.

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie XII C 1390/10 oddalił powództwo a Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011 r. (sygn. akt I ACa 888/11) oddalił apelację powoda. Na skutek skargi kasacyjnej powoda, Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt II CSK 221/12 oddalił skargę kasacyjną . W uzasadnieniu powyższych orzeczeń sądy wskazały, że zaskarżona uchwała nr (...) nie jest nieważna, albowiem nie narusza przepisu art. 24 § 3 Prawa Spółdzielczego.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł powód, zaskarżając go w całości wnosząc o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uchylenie uchwały walnego zgromadzenia pozwanej nr (...) z dnia 2 czerwca 2007 r. oraz o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych. Żądaniem ewentualnym było uchylenie wyroku Sądu I instancji w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Skarżący podniósł następujące zarzuty:

- 1) „oparcie ustaleń faktycznych w sprawie na dowodach nie przeprowadzonych w sprawie oraz na dowodach z dokumentów prywatnych, których prawdziwości strona powoda zaprzeczyła, a strona przeciwna pomimo obciążającego ją obowiązku, prawdziwości tych dokumentów nie wykazała,
- 2) brak rozpoznania zgłoszonego w pozwie wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron,

3) niezasadne pominięcie przy ocenie materiału dowodowego dowodu z zeznań świadka I. Z. oraz przedłożonych przez nią dokumentów”.

Skarżący podniósł również zarzut naruszenia art. 42 § 7 prawa spółdzielczego poprzez niezasadne przyjęcie, że upłynął przewidziany tym przepisem termin do zaskarżenia uchwały doręczonej powodowi w sposób wskazany w statucie i w konsekwencji nierozpoznanie istoty sprawy.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła i jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co następuje.

Apelacja powoda okazała się niezasadna. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Wstępnie wskazać trzeba, że powód domagał się uchylenia zaskarżonej uchwały pozwanej spółdzielni nr (...) z dnia 2 czerwca 2007 r. Uchwały spółdzielni mogą być wzruszane poprzez wytoczenie powództwa o stwierdzenie jej nieważności, o uchylenie uchwały lub stwierdzenie nieistnienia uchwały. Uchwała podlega uchyleniu, gdy jest sprzeczna z postanowieniami statutu, z dobrymi obyczajami, godzi w interesy spółdzielni lub gdy została wydana w celu pokrzywdzenia członka (art. 42 ust. 3 Prawa spółdzielczego). Dodatkowo zaznaczyć wypada, że powód pozwem z dnia 21 lipca 2010 r. (data wpływu do sądu) wniósł przeciwko pozwanej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia z dnia 2 czerwca 2007 r. pozwanej w przedmiocie wykreślenia powoda z listy członków spółdzielni. Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygn. akt XII C 1390/10 oddalił powództwo, a Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oddalił apelację powoda. Na skutek skargi kasacyjnej powoda Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 7 grudnia 2012 r. oddalił skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 grudnia 2011 r. W uzasadnieniu powyższych orzeczeń Sądy wskazały, że zaskarżona uchwała nr (...) nie jest nieważna, albowiem nie narusza przepisu art. 24 § 3 Prawa Spółdzielczego z tego powodu, że wykreślenie powoda z listy członków pozwanej Spółdzielni nastąpiło na wniosek powoda, czego nie przewiduje art. 24 § 3 Prawa Spółdzielczego.

W pierwszej kolejności zbadaniu podlegało, czy powództwo w sprawie o uchylenie uchwały zostało wniesione w terminie wynikającym z art. 42 § 6 ustawy z 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze. Dopiero bowiem po ustaleniu, że nie doszło do uchybienia terminowi do zaskarżenia uchwały, Sąd może przystąpić do badania merytorycznych zarzutów stanowiących podstawę żądania uchylenia zaskarżonej uchwały.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że powództwo zostało wytoczone po upływie zawitego terminu do zaskarżenia uchwały, co czyniło zbędnym odnoszenie się do zarzutów powoda mających przemawiać za uchyleniem zaskarżonej uchwały. W świetle poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń nie budziło wątpliwości, że powód uchybił terminowi do wniesienia przedmiotowego powództwa. Dla powództwa o uchylenie uchwały został przewidziany terminy zawity 6 tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia, na którym podjęto kwestionowaną uchwałę. Zgodnie z art. 42 § 3 prawa spółdzielczego powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia powinno być wniesione w ciągu sześciu tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia, jeżeli zaś powództwo wnosi członek nieobecny na walnym zgromadzeniu na skutek jego wadliwego zwołania - w ciągu sześciu tygodni od dnia powzięcia wiadomości przez tego członka o uchwale, nie później jednak niż przed upływem roku od dnia odbycia walnego zgromadzenia. W świetle natomiast regulacji art. 41 § 8 Prawa spółdzielczego Sąd może nie uwzględnić upływu określonego w § 6 terminu do zaskarżenia uchwały, jeżeli utrzymanie uchwały walnego zgromadzenia w mocy wywołałoby dla członka szczególnie dotkliwe skutki, a opóźnienie w zaskarżeniu tej uchwały jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne. Powód w apelacji podniósł, że nie został zawiadomiony o wykreśleniu w sposób „spełniający wymogi stawiane przez ustawę”. Powyższe twierdzenie pozostaje gołosłowne, a nadto jest sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Po pierwsze wypada zauważyć, że z zeznań świadka A. Ś. i E. J. złożonych

w sprawie XII C 1390/10 wynikało jednoznacznie, że powód był obecny na walnym zgromadzeniu (k. 193). Jak zeznał świadek - „pan Z. zabierał głos na walnym zgromadzeniu (...) dziękował zgromadzeniu za podjęcie tych uchwał”).

W myśl § 7 art. 42 Prawa Spółdzielczego, jeżeli ustawa lub statut wymagają zawiadomienia członka o uchwale, termin sześciotygodniowy wskazany w § 6 biegnie od dnia tego zawiadomienia dokonanego w sposób wskazany w statucie. Zgodnie z art. 24 § 5 Prawa Spółdzielczego, organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały. Uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie.

W przedmiotowej sprawie pismem z dnia 26 maja 2007 r. prezes zarządu pozwanej zawiadomił powoda o terminie i miejscu odbycia walnego zgromadzenia członków spółdzielni. W dniu 2 czerwca 2007 r. odbyło się Walne Zgromadzenie członków pozwanej spółdzielni, na które stawiał się powód. Na zebraniu tym została podjęta – na wniosek powoda - uchwała nr (...) o wykreśleniu go z listy członków. Kolejno pismem z dnia 13 czerwca 2007 r. prezes zarządu Spółdzielni powiadomił powoda o podjęciu uchwały nr(...)przesyłając odpis wskazanej uchwały wraz z jej pisemnym uzasadnieniem. Brak jest jednak dowodu doręczenia tejże uchwały. Z uwagi na brak dowodu potwierdzającego odbiór przez powoda pisma prezesa zarządu spółdzielni przyjąć należało, że najpóźniej w dniu 14 października 2010 r. doszło do spełnienia przez pozwaną obowiązku z art. 24 § 5 cytowanej ustawy. W tej dacie bowiem doręczono pełnomocnikowi powoda odpis odpowiedzi pozwanej na pozew w sprawie XII C 1390/10, do której pozwana załączyła m. in. uchwałę nr (...) wraz z pisemnym uzasadnieniem. Sam powód w uzasadnieniu pozwu w niniejszej sprawie podał, że „odpis samej uchwały uzyskał dopiero w toku sprawy jaka toczyła się przed tut. Sądem Okręgowym pod sygnaturą XII C 1390/10” (k. 2). W tych okolicznościach zatem najpóźniej od dnia 14 października 2010 r. należało liczyć termin 6-tygodniowy do zaskarżenia przedmiotowej uchwały zgodnie z § 6 art. 42. W związku z czym termin ten upływał w dniu 25 listopada 2010 r. Powództwo w tej sprawie powód reprezentowany przez tego samego pełnomocnika co w sprawie XII C 1390/10 (o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia z dnia 2 czerwca 2007 r.) wniósł tymczasem w dniu 22 listopada 2013 r. Nie sposób podzielić zapatrywania skarżącego, że w istocie nie doszło do zawiadomienia powoda o wykreśleniu. Dodać można i to, że powód wiedział o wykreśleniu, bowiem był obecny na walnym zgromadzeniu a poza tym - co wynika także z korespondencji powoda z likwidatorem pozwanej - zwracał się o „przywrócenie członkostwa” (pisma powoda z dnia 7 grudnia 2009 r. oraz z dnia 10 maja 2009 r. – k.134 - 135, akta XII C 1390/10).

Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, że w przedmiotowej sprawie przeprowadził dowód z dokumentów zawartych w aktach sprawy XII C 1390/10 tj. wyroku z dnia 28 czerwca 2011 r. wraz z uzasadnieniem, wyroku z dnia 13 grudnia 2011 r. wraz z uzasadnieniem i wyroku z dnia 7 grudnia 2012 r. wraz z uzasadnieniem. Z tego względu chybiony okazał się zarzut „oparcia ustaleń faktycznych w sprawie na dowodach nie przeprowadzonych w sprawie (...)”.

Nie był trafny zarzut „niezasadnego pominięcia przy ocenie materiału dowodowego dowodu z zeznań świadka I. Z. oraz przedłożonych przez nią dokumentów”. Zeznania tego świadka były nieprzydatne dla poczynienia istotnych ustaleń i dlatego trafnie zostały przez Sąd Okręgowy pominięte. Podkreślenia wymaga, że powód sam złożył wniosek o wykreślenie i uchwała została podjęta na jego prośbę, w związku z tym niezrozumiałe jest twierdzenie skarżącego jakoby „władze spółdzielni dążyły w różny sposób do pozbycia się członków”. Dodać wypada, że w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały powołano się na postanowienia statutu, które wskazywały na utratę zdolności do pracy i przejście na rentę jako podstawę do wykreślenia z rejestru członków spółdzielni.

Co do zarzutu „nieprzeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron”. Zgodnie z art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Nie było potrzeby przesłuchiwanie powoda na okoliczność doręczenia powodowi uchwały o wykreśleniu, skoro jak wskazano powyżej powód był obecny na walnym zgromadzeniu, a nadto - ponad wszelką wątpliwość - najpóźniej w dniu 14 października 2010 r. został mu doręczony odpis uchwały o wykreśleniu wraz z uzasadnieniem. Zgłoszenie dowodów dotyczących ustalenia faktów nie mających

istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.) należy uznać za działanie zmierzające jedynie do zwłoki postępowania (wyrok SN z dnia 13 lutego 1997 r. w sprawie I PKN 71/96, publik. LEX nr 29981). Zgodnie z art. 217 § 2 k.p.c. sąd pomija środki dowodowe, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i rozważania, sąd odwoławczy oddalił apelację jako bezzasadną w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

W pkt 2 wyroku sąd odwoławczy zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 135 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. i § 10 pkt 1 w zw. z § 12 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

M. Gulczyńska P. Górecki E. Fijałkowska